

K U U S I
K O H T A U S T A
S A D U S T A

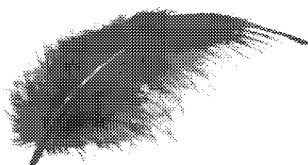
LEENA LEHTOLAINEN

TAMMI

LEENA LEHTOLAINEN

KUUSI
KOHTAUSTA
SADUSTA

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

© Leena Lehtolainen
ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2014
ISBN 978-951-31-8028-7
Painettu EU:ssa

Jarille

KUUSI KOHTAUSTA SADUSTA

Käsikirjoitus ja ohjaus: **Heikki Sirviö**

Lavastus: **Jari Räikkönen**

Taustakuvat ja videot: **Jari Räikkönen ja Miisa Sirviö-Örn**

Puvustus: **Anu-Maaria Salo**

Valot: **Harri Sillanpää**

Musiikki: **Ulf Jansson, Aino Kari ja Heikki Sirviö**

Koreografiat: **Mia Ernamo**

ROOLEISSA

Satu Savinainen:

Aino Kari

Jukka Tuulimäki, Sadun aviomies:

Anton Saarelma

Vilja Tuulimäki, Sadun tytär:

Suvi Kirjavainen

Jussi Kuusela, Sadun paras ystävä:

Ilkka Laakso

Muurari-Martti ja Runoilija, Sadun muusia:

Tommi Örn

Heikki Sirviö:

Heikki Sirviö

Tiina Harmaalhti, Sadun kollega:

Auli Miettinen

Max, Sadun malli:

Andrei Uspenski

Sadun äiti:

Pirjo Kuusi

Opettajia, koululaisia, työtovereita, henkilöitä taidegalleriassa, kriitikoita, toimittajia, laulunopettaja, ohikulkijoita, pultsari, kättilö, ystäviä, ihmisiä väitöstilaisuudessa, runotilaisuuden yleisöä, tarjoilijoita, nettikansanedustajia, turisteja, tanssijoita:

**Minnamai Aalto, Johan Bäck, Tommi Daavittila, Mia Ernamo,
Tino Falck, Iiro Holsti, Paavo Kuusi, Pirjo Kuusi,
Olli Miettinen, Kari Näättä, Ilse Paavola-Bäck,
Julius Rautio, Miro Örn**

Väli aika kohtauksien 3 ja 4 välissä.
Esiityksen tallentaminen, kuvaaminen ja äänittäminen
on ehdottomasti kielletty.

Kiitokset:

**Agatha Christie, Kaj Chydenius,
Galleria Erika, Vincent van Gogh, Carlos Gardel,
Nina Hagen, Aram Hatsaturian, Eeva Kilpi, Aleksis Kivi,
Kustannusosakeyhtiö Kirjavakka, Max Kurki, Jussi Kuusela,
Juice Leskinen, René Magritte, Musiikki Fazer, Pelle Miljoona,
Henry Parland, Kari Peitsamo, Juhani Peltonen, Problems,
Einojuhani Rautavaara, Armi Savinainen, Stockmann,
Taideyliopisto/Teatterikorkeakoulu, Jukka Tuulimäki,
Von Herten Brothers, Yleisradio**

Kohtauksen 3 väitöskirjateksti on suora lainaus
Jukka Tuulimäen väitöskirjasta *Suomen uhanalaiset
kämmevät ja niiden levinneisyys*. Helsingin yliopisto 1994.

HUOMIO! Näyttämöllä tupakoidaan kohtauksen 2 aikana.

PROLOGI

Nainen survoi tavaroita matkalaukkuun vapisevin käsin. Hän yritti oikoa kirjavan mekon taitteita, mutta niistä ei millään tullut suoraa. Hänen oli päästävä pois. Nyt. Heti. Mahdollisimman kauas, jonnekin, josta ne eivät ikinä löytäisi häntä.

Miten hän oli saattanut olla sellainen idiootti? Kuvitella, että hänen mielipiteellään tai tekemisillään oli merkitystä? Kumpi heistä oikein oli hullu, mies vai hän? Vai molemmat?

Hän koetti kurottaa hattuhyllylle, mutta sai vain hui-vilaatikon päähänsä. Perkele. Kynnestä repesi pala, hän kiskaisi sen irti, vaikka sormenpästä alkoi tihkua verta. Se oli oikein. Vuotaa kuiviin. Hukkua. Murskautua junan alle. Päästä pois.

Pöydällä oleva koruteline kaatui, kun hän kiskoi kasasta Jussin aikoja sitten antaman helminauhan. Helyt levisivät pitkin lattiaa. Teki mieli talloa niitä, rikkoo kaikki. Veripisarat putoilivat kiiltävien ketjujen sekaan.

Ne eivät enää kuuluneet hänelle. Mikään ei enää ollut hänen omaansa, paitsi pako. Jollei hän nyt lähtisi, ei hän selviäisi hengissä.

INTIAANIKESÄN HELLE tunkeutui Bulevardilta Aleksanterin teatterin aulaan, jonne mies ryntäsi viime hetkellä. Hänen paikkansa oli toisella parvella, ja hän hengästyti entisestään kivutessaan portaita. Näyttämön paksut punaiset verhot olivat edelleen kiinni, vaikka kello oli jo minuutin yli seitsemän. Täpötäysi sali sorisi uteliaasti, moni lehyytteli käsiohjelmaa kuin viuhkaa. Mies istuutui ja koetti sijoittaa pitkät jalkansa mukavasti. Toissavuosisadalla, jolloin Aleksanterin teatteri oli rakennettu, yleisö oli ollut nykyistä lyhyempää. Hän näki, kuinka valomies asettautui paikalleen. Mies yritti kurkistella, oliko alhaalla salissa tuttuja, mutta ei ehtinyt tunnistaa ketään, ennen kuin valot himmenivät.

Näytti siltä, että ensi-ilta oli loppuunmyyty. Miehen entisen vaimon elämä siis kiinnosti suurta yleisöä, niin kuin hän oli uumoillutkin.

Vielä edellisviikolla lippuja oli ollut jäljellä pelottavan paljon, mutta Sadun katoamisen julkitulo oli mullistanut tilanteen, ja loput viisitoista näytöstä täyttyisivät kyllä, siitä käsikirjoittaja-ohjaaja Heikki Sirviö oli täysin varma. Silti hän tunsu kasvojen hikoilevan, kun hän astui lavalle punaisen esiripun raosta ja hiljensi yleisön.

– Hyvät naiset ja herrat, lämpimästi tervetuloa *Kuusi kohtausta Sadusta* -näytelmän ensi-iltaan Sirviö aloitti ja hymyili televisiosta tuttua lämmintä hymyään. – Me kaikki

tiedämme, että Satu Savinaisen katoaminen on herättänyt paljon huomiota ja lietsonut huhupuheita. Niistä huolimatta päätimme työryhmän kanssa, että näytelmä esitetään alkuperäissuunnitelman mukaan. Sehän on tarina naisesta, jonka elämä ansaitsee tulla kerrotuksi. Se... Sirviö sotkeutui hetkeksi sanoissaan, kun esiripun takana kolahti. – Se on kunnianosoitus Sadulle ja hänen työnsä. Ei vain minun kunnianosoitukseni, vaan meidän kaikkien, koko työryhmän.

Lopettaisi jo, Jussi Kuusela ähisi mielessään. Sirviön sanat vain pahensivat tilannetta, ne vetosivat yleisön tirkistelynhaluun. Mies suoristi leveää kaulahuiviaan, se tuntui kuumalta ja epämurkavalta, jos solki veti vähänkin alaspäin. Toisen olkapään yli heitetyt kaulahuivit olivat teinivuosista lähtien olleet hänen tavaramerkkinsä. Siitä hän tunnistaisi itseään esittävän näyttelijän jo ennen kuin tämän nimi lausuttaiisiin. Tietysti Sirviö oli kirjoittanut hänet mukaan Sadun elämään, ja se oli yksi syy, miksi Satu oli halunnut lopulta estää työryhmää esittämästä näytelmää.

Aino Kari seiso esiripun takana ja hengitti syvään. Nyt alkaisi hänen uransa tähän asti merkittävin rooli. Hänen ei pitäisi pelkästään kävellä ja puhua kuin Satu, hänen olisi oltava Satu, vaikka hän ei voinut vieläkö ymmärtää Sadun päätöstä. Heikki oli vaatinut, ettei Aino antaisi Sadun häipymisen vaikuttaa roolitulkintaansa. Sadun pitäisi olla juuri se rosoinen ja ristiriitainen hahmo, joka lopulta petti osansa heidän sopimuksestaan ja häipyi.

– Vaikka Sadulle olisi tapahtunut mitä, sinä et saa kaunistella. Minä tunnen Sadun sisintä myöten. Heikki hyväili Ainon poskea kuin olisi hyväillyt Satua, tai niin kuin Aino hänen kuvitteli tehneen. Heikki saattoi esittää suhteestaan Satuun mitä tahtoi, koska nainen ei enää ollut kertomassa omaa versiotaan. Mutta Aino ei halunnut olla

pelkkä Sirviön instrumentti, hän halusi itse luoda musiikin.

Sirviö lopetti viimein puheensa ja jäi neuvottomana seisomaan esiripun eteen. Onneksi joku yleisössä älysi alkaa taputtaa. Sirviö hymyili, kumarsi ja livahti verhon suojaan juuri ennen kuin niukat aplodit ehtivät hiipua. Hän näytti Ainolle lähtömerkin: nyt menttiin! Esirippu liukui hitaasti auki, ja näyttämön valonheittimet syttyivät.

Liikuteltavalla taustakankaalla näkyy koivun siitepölyn peittämä kapea merenlahti. Kymmenen metrin päässä rannasta alkaa näkyä liikettä, ja vähitellen erottuvat sukeltavan naisen ääriviivat. Siitepöly alkaa liikkua ja muodostaa kuvioita hänen uidessaan veden alla. Lopulta nainen nousee vedestä niin, että siitepöly tarttuu häneen, värjää hänen varalonsa ja peittää sekä kasvot että hiukset paksuun keltaiseen tahnaan. Nainen kävelee ulos kuvasta, mutta siitepöly jää laineille ja muodostaa virtoja, pisaroita ja kasaumia.

Satu Savinainen oli kuvannut videon *Keltainen uinti* paikoilleen asetetulla kameralla Porkkalanniemellä ystävänsä mökkirannalla alkukesästä, joten se oli yksi Sadun tuoreimmista töistä. Toukokuun puolella välissä vesi oli alle kymmenasteista, ja koska teos piti tallentaa yhdellä otolla, Sadun oli ollut pakko uida parikymmentä metriä laiturilta ulos ennen kuin hän oli voinut kääntyä ja alkaa rikkoo ensin liikkumatonta pintaa. Satu oli heittäytynyt epäröimättä hyiseen veteen, ja samana iltana hänelle oli noussut kuume. Hän oli ollut tyytyväinen videon tyyneen, liikkumattomaan alkuun ja siitepölyn tankeaan liikkeeseen vedessä. Se oli tärkeämpää kuin pikku tauti.

Taustakangas himmenee. Katsoja näkee näyttämön oikealla reunalla 1990-luvun alun tyyliin kalustetun olo-

huoneen. Siellä on selvästi kirpputorilta peräisin oleva sohva ja kolhuinen Alvar Aallon tarjoiluvaunu, pari nojatuolia, taustakankaalle heijastettu kirjahylly ja jäljennös Vincent van Goghin Tähtikirkkaasta yöstä.

SATU (Kävelee näyttämölle riisuen samalla syystakkiaan): Moi Jukka, haitko jo Viljan hoidosta? Tuliko mitään postia? (Katselee uteliaana ympärilleen ja näkee tarjoiluvau-
nun päällä olevan kirjekuoren.) Galleria Erika... Voi apua! (Lapsen leperrystä kuuluu näyttämön sivusta.) Vilja, äiti tulee kohta! Pitää ensin avata yksi jännittävä kirje. (Repii kuoren auki ja lukee.) Hyvä Satu Savinainen, meillä on ilo ilmoittaa teille, että installaationne *Toden takana* on hyväksytty Galleria Erikan näyttelyyn *Vaihtoehtoiset näyt III*. Pyydämme teitä pikimmiten ottamaan yhteyttä... (Hyppiä innosta ilmaan.) Jukka! Jukka!

Jukka Tuulimäki tulee huoneeseen sylissänsä parivuotiaan lapsen kokoinen nukke.

JUKKA: Mikä valtavan hieno uutinen! (Syleilee Satua, lapsi jää heidän väliinsä kuin voileivän täyte.) On jo aika, että sinun työsi pääsevät kunnolla esille.

SATU: Vaikka se on vain yksi teos, näyttely on tärkeä. Erika on arvostettu galleria, Helsingin ykkösiä. Tästä tämä lähtee. Nyt alkaa uusi onnistumisen aika!

JUKKA: Olenhan minä vakuuttanut sinulle, että kun vain pidät tiukasti kiinni omista näkemyksistäsi, ihmiset alkavat ennen pitkää ymmärtää niitä ja nähdä niiden arvon.

SATU: En voi nähdä muuten kuin siten kuin näen. Jos näen toisin kuin muut, en voi sille mitään. Eikö se toisin näkeminen ole taiteen tarkoitus? (Vauvanukke alkaa itkeä.)

Tietysti minä olen nukke, Vilja Tuulimäki tuhahti mielessään ja laski käsilaukun vieressään olevalle tyhjälle istui-

melle. Hän oli arvannut, ettei isä tulisi ensi-iltaan, mutta ei hän ollut halunnut pyytää ketään muutakaan mukaansa katsomaan, millaisia väitteitä heidän elämästään esitettäisiin. Hänen paras ystävänsä Auni oli käskenyt Viljan pysyä poissa teatterista.

– Haluatko sinä todella katsoa vanhempiesi avioeron uudestaan, kun vieläkin itket sitä parin siiderin jälkeen? hän oli kysynyt. Vaikka Auni oli oikeassa, Vilja oli päättänyt mennä ensi-iltaan. Parempi nähdä itse kuin lukea muiden tulkintoja lehdistä ja nettipalstoilta. Isompana häntä kuulemma esittäisi näyttelijä Suvi Kirjavainen. Tämä oli vielä Teatterikorkeakoulussa, mutta Vilja oli nähnyt hänet parissa elokuvaroolissa. Suvi Kirjavainen oli paljon kauniimpi kuin hän. Mutta ei Aino Karikaan äitiä muistuttanut, vaikka oli kasvattanut, permanentannut ja värjännyt hiuksensa samanlaiseksi korpinmustaksi kiharapehkoksi kuin äidillä nuorena. Nyt äidin hiukset olivat harmaan raidoittamat ja näyttivät entistä villimmiltä, noidanhiuksilta.

Katsoessaan näyttämölle Vilja muisti ruskean mikroaal-touunin, joka heillä oli ollut Vallilan-kodissa yhdeksänkymmentäluvun alussa, ja keittiön seinällä olleen sienijulisteon, joka näkyi olohuonelavastuksen ovenraosta. Muuta keittiötä ei näytetty. Kai olohuoneessa oli jo silloin ollut yksi Vincent van Gogh -jäljennös. Heidän muutettuaan rivitaloon Latokaskeen äiti oli alkanut keräillä niitä, vaikka sanoikin niiden olevan vain kaksikulotteisia lättänoitä alkuperäisteoksiin verrattuina. Samalta Aino Karikin näytti, kehnolta kopiolta äidistä, eikä Viljan tullut häntä katsoessaan lainkaan niin ikävä äitiä kuin hän oli Bulevardille kävellessään pelännyt. Ja miksi hän edes olisi tuhlannut ikäväänsä naiseen, joka oli häipynyt hänestä piittaamatta, ottamatta tyttärensä mitään yhteyttä.

SATU: Tätä pitää juhlia! Käyn ostamassa skumppaa, vaikka siihen menisivät viimeiset lanttini. (Ottaa kukkaron esille ja laskee rahojaan.) Kai tällä jonkun halvan pullon saa.

Satu alkaa pukea takkia takaisin ylleen, vauvanukke jatkaa itkemistään Jukan sylissä. Satu suutelee sitä hajamielisesti otsalle ennen kuin lähtee tanssahtelevin askelin ulos.

JUKKA (Ajatuksissaan): Kun menee hyvin, juodaan skumppaa ja itketään ilosta. Kun menee huonosti, vedetään punkkia ja parutaan surusta. Kun olisi joskus niitä tasaisiakin hetkiä, jolloin kelpaisi pelkkä vesi vain. Menäänpäs me Vilja ottamaan vähän puuroa.

Myös he katoavat näyttämöltä, joka pimenee hetkeksi. Kun valot syttyvät uudelleen, näyttämön vasemmalla puolella on valkoseinäinen taidegalleria. Satu rakentaa lamppuista ja harsoista koostuvaa tilataideteosta. Hänellä on yllään pyöräilyhousut ja väljä, värikäs t-paita, hiukset on vedetty huivin avulla pään päälle sotkuiselle poninhännälle, korvakorut ulottuvat lähes hartioille.

SATU: Voi helvetin helvetti, miksei tämä toimi! Minä en saa tätä ylintä valoa suunnattua niin kuin on tarkoitus, että se peittää tämän yhden sisäänkäynnin. Kari! Kari! Onko täällä jossain tikkaita? Minun täytyy suunnata tuo perhannan valo uudestaan.

Gallerian omistaja Kari, mustapukuinen mies, tulee huoneeseen ja tuo tikkaat, häipyä sen jälkeen teilleen. Satu kiipeää tikkaiden toiseksi ylimmälle portaalle, mutta ei siltikään ylety suuntaamaan lamppua haluamaansa kohteeseen. Hän ottaa tukea seinästä ja hivuttautuu ylimmälle tasanteelle, tarttuu lamppuun, horjahtaa ja putoaa huutaen lattialle.

Aino oli alusta asti jännittänyt kohtausta, jossa Satu satuttaa kätensä. Hän oli pyytännyt, että saisi pudota hämäärään installaation taakse, sinne olisi hyvin voinut kätkeä patjan,

joka olisi vaimentanut törmäystä, mutta Heikki Sirviö ei ollut suostunut.

– Haluan, että kohtauksesta tulee mahdollisimman todenmukainen. Se on näytelmässämme ensimmäinen kerta kun näemme, millaisen hinnan Satu joutuu taiteen tekemisestä maksamaan. Sinä olet opiskellut Teatterikorkeakoulussa akrobatiaa, osaat kyllä pudota tikkailta ilman, että oikeasti satutat itseäsi. Ja on vain hyvä, jos hieman pelkäät sitä kohtausta. Katsoja huomaa pelkosi ja samastuu siihen.

Aino taipui Sirviön katseen edessä. Hän oli halunnut tämän roolin. Kerrankin sai esittää naista, jossa oli enemmän kuin kaksi ominaisuutta ja jonka ei koko ajan tarvinnut näyttää kauniilta. Välillä Ainosta tuntui, että Heikki Sirviö sekoitti hänet ja Sadun – vai halusiko mies kostaa Sadulle hänen kauttaan? Heikki oli sanonut, että näytelmän loppukohtaus vastaisi siihen, miksi Satu oli lähtenyt. Aino olisi kuljetettava rooliaan sitä kohtausta kohti. Yleisökin halusi tietää vastauksen, siinä mielessä näytelmä etenisi kuin jännäri, vaikkei se varsinaisesti sellainen ollutkaan.

Näyttämöllä on edelleen sama galleria, jossa ovat käynnissä näyttelyn avajaiset. Satu tervehtii ihmisiä vasen käsi siteessä, oikeassa kuohuviinilasi. Näyttämöllä ovat myös Jukka, Jussi, Tiina ja taideyleisöä.

SATU: Tässä näette konkreettisesti installaatioiden tekemisen vaarat. Putosin tikkailta, kun suuntasin ylintä lampua uudestaan. (Nauraa.) Pientä tämä on sen rinnalla, mitä moni kollega on joutunut kärsimään. Käsi vain venähti, ei murtunut.

Kantoside oli vain Sadun itsetehostusta, Tiina Harmaalahti muisteli. Vielä tunti ennen avajaisia Satu oli tarkistanut teostaan ideaaliside ranteessaan. Kantoside teki Sadusta kiinnostavamman, erotti muista näyttelyyn valituista, tun-

netummista taiteilijoista. Satu tiesi kyllä, miten huomiota haetaan ja onnistui kääntämään tappiot voitokseen, sen Tiina oli huomannut heidän opiskeluvuosina alkaneen ystävyytensä aikana.

Näyttämöllä yleisö kuljeksi Sadun luomassa tilateoksessa, jonka lavastaja Jari Räikkönen oli rekonstruoinut parhaansa mukaan jäljelle jääneistä piirustuksista ja valokuvista. Ihmiset supattelivat ja osoittelivat, ja supina tarttui teatteriyleisöön.

SATU: Onko teistä kellään tiedossa vanhaa navettaa tai hylättyä teollisuusrakennusta, jonka voisin vuokrata? Voisin viedä tämän installaation sinne.

MIES NÄYTTELYSSÄ: Eikö se sitten ole myytävänä?

SATU: Tietysti on!

Mies katsoo hintalappua, pudistelee päätään. Satu muuttuu yhä ärtyneemmän näköiseksi, kävelee aivan miehen eteen ja sanoo:

SATU: Eikö sinusta taiteilijalle tulisi maksaa työstään samalla lailla kuin kenelle tahansa työntekijälle? Taidat olla hyvä matematiikassa, kun kykenet ensivilkaisulla määrittelemään, mikä työni arvo on. Jos lasken kaiken siihen käyttämäni ajan, suunnittelun, materiaalinhankinnan, rakentamisen ja työtaturman aiheuttaman työkyvyttömyysajan, tulee tuntipalkakseni yhdeksän markkaa. Onko se sinusta paljon? Mielelläni minä tämän myyn, että saan lapselleni ruokaa ja vaatteita, mutta jollei kukaan sitä osta, tarvitsen sille tilan. Siis oliko sinulla sitä navettaa, tai halu ostaa työni?

Mies pakenee paikalta sen näköisenä, että Satu on vaarallinen hullu.

Osa yleisöstä hihitti varovasti, Tiina Harmaalahti ei yhtynyt nauruun. Satu ja Sadun haaveet olivat hänelle aivan liian tuttuja. Yhdeksänkymmentäluvun alkupuolella, installaa-

tioteosvaiheessa, Sadun suuri unelma oli ollut ateljeetalo, johon hän olisi voinut luoda jonkinlaisen kokonaisvaltaisen taideteoksen, epäsovinnaisen kodin. Siellä kaikki Sadun elämän osat – mies, lapsi, työ ja muut intohimot – olisivat mahtuneet saman katon alle. Pihalla olisi kasvimaan ja vajassa kanoja. Navettaa tai hylättyä teollisuushallia metsän keskellä ei ollut löytynyt, ja vuotta myöhemmin Satu oli jo ollut sitä mieltä, ettei hän ikinä muuttaisi maalle, siellä ei kyennyt hengittämään. Lapsuus Malmivaarassa oli sen hänelle opettanut. Mutta Sadun ideat tulivat ja menivät, mieli muuttui nopeasti. Olisi heti pitänyt nähdä sekin, ettei Heikki Sirviö ollut päätepysäkki, jolle saavuttua Sadun elämä olisi silkkaa auvoa, vaikka niin nämä kaksi olivat vastarakastuneina uskoneet. Olisi jo silloin pitänyt toppuutella, kun pariskunta liiteli tavallisten ihmisten todellisuuden yllä kuin kaksi Chagallin maalausten hahmoa. Kaksi taiteellista neroa ja kaksi muusaa, niin Sirviö oli puhunut kuin käärmeenlumoaja. Rakastavaiset olivat päättäneet sinetöidä suhteensa lahjoittamalla toisilleen taideteokset, eräänlaiset muotokuvat toisistaan ja suhteestaan. Tiina oli pitänyt visusti suunsa kiinni, kun Satu kertoi ideasta hänelle ja Rillalle, Rilla sen sijaan oli poistunut vessaan nauramaan.

Sadun lahja Heikille oli seitsemäntoista minuutin mittainen videoteos, jossa kahden perhosen lennähtelevät varjot heijastuivat kulunutta tummankeltaista betoniseinää vasten. Satu oli kuvannut vaaleankeltaisia, kolmekulmaisia perhosisia jo muutama vuosi sitten Toscanassa. Videomateriaali oli unohtunut tietokoneen uumeniin, kun Satu oli keskittynyt työstämään samalla matkalla viimeistelemäänsä valokuvakirjaa. Hän oli muistanut italialaisperhosekset keväällä nähdessään ensimmäisen sitruunaperhosen.

– Ne Toscanan perhoset olivat enne siitä, että Heikki tulee minun elämäni ja saa minut vielä lentoon. En pystynyt silloin vielä näkemään sitä. Katselin niitä yhtenä aamuna majapaikkani pihalla videoin kamerallani toista tuntia. Ne vain lensivät siinä seinää vasten. Lampun ja räystäään varjoista näkee ajan kulumisen. Me ollaan kaikki vain perhosen varjoja.

Video oli ollut esillä Mäntän kuvataideviikoilla ja se oli ostettu EMMAssa olevaan Saastamoisen kokoelmaan.

– Koska videoteos *Varjoja keltaisella* on lahjani sinulle, saat tietysti sen myyntitulot, Satu oli luvannut Heikille. Mies oli ilmoittanut käyttävänsä rahat Sadusta kertovan näytelmän tuottamiseen.

– Näytelmän? Heikki muisti, kuinka Satu oli ponnahtanut ylös sohvalta, jolla hän makasi, ja teekuppi oli pudonnut lattialle ja tehnyt puujäljitelmään kolhun.

– Vaikka pidän näyttelemisestä, olen jo pitkään haaveillut myös ohjaamisesta. Satu, meillähän on sopimus. Se on minun lahjani sinulle.

Satu oli mutissut jotakin siitä, ettei ilmaisunvapautta tietenkään saanut rajoittaa, mutta hän oli aluksi pitänyt ajatusta todella outona.

– Kuka minun elämästäni muka olisi kiinnostunut?

– Monikin. Sinä olet tehnyt poikkeuksellisia asioita.

– Olenko? Välillä tuntuu että kaikki mitä saan aikaan, on haurasta seittiä, jota kukaan ei pysty ymmärtämään. Se hajoaa tomuksi vihaisesta kosketuksesta.

– Olet täysin väärässä! Ja jos sinusta tuntuu siltä, niin minun näytelmäni puhuu sitä vastaan. Se näyttää sinut sellaisena kuin todella olet.

Satu oli värähtänyt ja vetäytynyt kauemmaksi Sirviöstä.

**”En halua,
että minut revitään kappaleiksi
vieraiden ihmisten silmien edessä!”**

Leena Lehtolaisen *Kuusi kohtausta Sadusta*
on arvoituksellinen ja kiehtova romaani taiteen,
rakkauden ja yksityisyyden rajoista.
Missä ne kulkevat ja voiko niitä hallita?

Päälyksen suunnittelu: Markko Taina

Valokuvat: iStockphoto

ISBN 978-951-31-8028-7 | www.tammi.fi | 84.2

